

Шевченко і Академія

Восени 1829 року разом з обслугою Енгельгардта Шевченко виїздить до міста Вільно. Помітивши здібності козачка до малювання, Енгельгардт віддає Тараса вчитися у досвідченого майстра, можливо, Яна Рустемаса. 1831 року сімнадцятирічний Шевченко приїздить до Петербурга, куди було переведено Енгельгардта, 1832 року Енгельгардт законтрактував Шевченка на чотири роки Ширяєву - різних живописних справ майстру. 1836 року Т.Г. Шевченко у складі артілі Ширяєва розписує театр у Петербурзі.

- Родом з м.Пирятин, Полтавської обл.
- Російський мистецтвознавець та історик мистецтва
- Конференц-секретар і професор Академії мистецтв (Петербург)
- Видавець часопису «Журнал изящных искусств»
- Почесний член РАН у 1841 році
- За зусилля щодо його звільнення з кріпацтва Шевченко присвятить Григоровичу свою поему «Гайдамаки»

**Варнек А. Г.
Портрет Василя
Івановича Григоровича**

1818 р
полотно, олія, 66,5 x 55
Державний Російський музей,
Санкт-Петербург

- Український маляр і педагог
- Один із найближчих друзів Тараса Шевченка, взяв активну участь у його визволенні з кріпацтва.
- В 1832–1838 роках навчався у Петербурзькій академії мистецтв.

П.Ю. Заболотський

**Фрагмент рисунку з
портретом І.М.Сошенка**

І. М. Сошенко.
Рис. П. Ю. Заболотського.
1834 р.

із листа Сошенка Михайлові Чалому про знайомство із Шевченком

«Когда был я в «гипсовых головах», или нет, кажется, в «фигурах», не то в 35-м, не то в 36-м году, вместе со мной приходил в академию швагер Ширяева. От него я узнал, что у его зятя находится в мальчиках мой земляк Шевченко, о котором я кое-что слышал еще в Ольшанах, живя у своего первого учителя Пршевлоцкого. Я убедительно просил родственника Ширяева прислать земляка ко мне на квартиру.

Узнав о моём желании познакомиться с ним, Тарас на другой же день, в воскресенье, явился ко мне в таком виде: на нём был замасленный тиковый халат, рубаха и штаны из толстого деревенского холста запачканы были в краске, босой, расхристанный и без шапки. Он был угрюм и застенчив. С первого же дня нашего знакомства я заметил в нём сильнейшее желание учиться живописи. Он начал приходить ко мне, не пропуская ни одного праздника, потому что в будни и мне было некогда, да и его хозяин не отпустил бы. Во время таких посещений Тарас урывками передавал мне некоторые эпизоды своего прошлого и почти всегда заканчивал свои рассказы ропотом на судьбу».

Зустріч із Сошенком була вирішальною у подальшому житті Шевченка. Сошенко не тільки заопікувався краянином, але через деякий час увів його до "малоросійської мафії" столиці. У той час жило там чимало людей з України, що навіть займали високі становища в імперській системі, особливо в наукових та мистецьких колах.

Душею їх був письменник Євген Гребінка. А поверхом нижче в тому ж будинку жив Сошенко, до котрого додому увесь час навідувався Шевченко. Гребінка познайомив Шевченка з впливовими земляками у мистецькому світі. У його домі відбувалися літературні вечори, в яких брала участь "сметанка" інтелектуальної еліти столиці, серед яких були такі постаті як Мокрицький, Григорович. Саме там Шевченко знайшов друзів, таких як Кукольник, Глінка та Брюллов. Трьох мушкетерів того часу, поряд з котрим він поступово перетворювався в Д'Артаньяна.

- Український письменник,
педагог, видавець.

- З Пирятинського повіту родом.

- Гребінка допоміг Шевченкові у
виданні «Кобзаря»

Шевченко Т.Г.

Портрет Гребінки

1837 р

- російський художник,
професор Петербурзької
академії мистецтв.

- У Брюллова вчилася багато
художників-реалістів, зокрема
українських — Іван Сошенко,
Дмитро Безперчий, Тарас
Шевченко та інші.

К.Брюллов

Автопортрет

Граф Клеймихель

3 листів Шевченка

«Жуковский, предварительно узнавши цену от помещика, просил К. П. Брюллова написать его, В.А.Жуковского, портрет с целью разыграть его в лотерею... Великий Брюллов охотно согласился. Портрет написан. В.А.Жуковский с помощью графа М.Ю. Виельгорского устроил лотерею в 2500 рублей ассигнациями, и этою ценою была куплена моя свобода...»

**Карл Брюллов
Портрет В.А.
Жуковського**

1838 р, полотно, олія, 110 x 83см.,
Державна Третяковська
галерея, Москва

Шевченко був зарахований до класу Карла Брюллова. Навчання почав з рисування гіпсових фігур, минувши три перші класи.

Вже через рік після вступу до Академії, у травні 1839 року, Шевченкові за малюнок, зроблений з натури на екзамені, постановою Ради Академії мистецтв присудили срібну медаль другого ступеня. У вересні 1840 року молодий художник одержав другу срібну медаль за картину з натури «Хлопчик-жебрак, що дає хліб собаці», а у вересні 1841 року — третю, за картину [«Циганка-ворожка»](#).

В Академії мистецтв Шевченко створив [автопортрет \(олія, поч. 1840\)](#), картину [«Катерина» \(1842\)](#) і серію офортів «Живописная Украина» (1844). Разом з тим, Шевченко брав участь в ілюструванні кількох видань [«На цій списанные с натуры русскими» (СПБ, 1841), «История князя Итальянского, графа Суворова Рымникского, генералиссимуса российских войск» М. Полевого (СПБ, 1843) та ін.].

22 березня 1845 року Шевченко за успіхи в живопису і як нагороджений раніше трьома срібними медалями здобув звання некласного художника.

У березні 1845 р. Т. Шевченко закінчив навчання в Академії мистецтв, йому було присвоєно звання "некласного художника"

16 квітня 1859 року Шевченко подав на розгляд Ради Академії мистецтв гравюри з картини Рембрандта «*Притча про робітників на винограднику*» та з картини Івана Соколова [«Приятелі»](#) й просив надати йому звання академіка або дати програму від Академії для здобуття цього звання. Рада ухвалила «визнати призначеним в академіки й задати програму на звання академіка гравірування на міді». Шевченко напружено працював і до осені 1860 року закінчив усі роботи за програмою.

2 вересня 1860 року Рада Академії мистецтв надала йому звання академіка з гравірування.

Про своє навчання в Академії мистецтв письменник розповів в автобіографічній повісті «Художник» і в листах.

С. Петербургъ
St.-Petersbourg

Императорская Академія Художествъ
Académie des Arts.